

KÁRPÁTI LAPOK

A Magyarországi Kárpát Egyesület
hivatalos lapja

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@axelero.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

A Föld napja

„Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?” Így hangzik a Föld napja mozgalom egyik jelmondata. 1990 óta Magyarországon évről évre egyre többen érzik úgy, legalább megpróbálják... Legalább a Föld napján, április 22-én tesznek valamit ennek érdekében. Fát ültetnek, rajzpályázatot hirdetnek, környezeti vetélkedőt, patak- és falutakarítást szerveznek. Talán ez a Föld napja mozgalom legnagyobb sikere, hogy helyi igény szerint, helyi kezdeményezésre szerveződnek a Föld napi programok. (2. oldal)

Túrászunk!

A szokásos havi bontású hétfégi túraajánlataink mellett, a nagy nyári programjaink tervezetét is közzétesszük. Reméljük a bővebb tájékoztató megkönnyíti annak eldöntését, hová menjek vagy ne menjek. Mert valahová a csapattal menni „kell”, az biztos. Mostani számunkban hasznos tudnivalók olvashatók a *Mont Blanc* „élvezeti túráról”. Következő lapszámainkban, a beérkezés sorrendjében adunk hírt az évi rendes szabadságot és a pénztárcánkat alaposan megkurtító rendezvényeinkről. (9. oldal)

Föld napi rendezvény Egerben. A Kárpát Egyesület Eger képviselőjében Köves Eszter, a Bükk Nemzeti Park részéről Duska József, vendégünk Ivan Vološčuk, Tátrai Nemzeti Park

Föld napi gondolatok

Amikor a márciusi számban megjelent A természet visszavág gondolatkört felépítettem, eszemben sem volt az áprilisi nagy környezet- és természetvédelmi akciónap, a Föld napja. Ez most minek is az ünnepe? – kérdeztem hirtelen. Majd rákerestem a témakörre...

Bizonyára nem voltam elég kitartó, mert fél óra kutakodás kevés volt annak megállapítására. Környezet- vagy természetvédelem? Globálisan nézve számomra ugyanazt jelenti. Értem a kétfajta elnevezés közötti különbséget ill. e kettőség okát, de alapvetően ostobaságnak tartom az életterek effajta különválasztását. Ugyanis tudatunktól függetlenül „minden-mindennel összefügg”. Mivel a hivatkozott írásomban kifejtettem ebbéli nézeteimet, ezért a Föld napja kapcsán idézem mások idevágó néhány gondolatát.

Nagy Péter

Ismét egy nagybetűs nap. Ha úgy tesszük: világnap. Az év első felében szinte minden hónapra jut egy figyelemfelkeltő nap. Februárban a Vizes élőhelyek napja, március 22-én a Víz világnapja, április 22-én a Föld napja, május 10-e a Madarak és fák napja, június 5-e a Környezetvédelmi világnap. Aztán némi szünet következik. Érdekes módon nincs még világnapja a tiszta levegőnek, bár Meteorológiai világnap már létezik. December 29-e a Biodiverzitás világnapja is. E jelessé tett napok az én olvasatomban veszteségeinkre figyelmeztetnek. Ezért szándékosan kerülöm az ünnepnapok kifejezést, mert nem arról szólnak, hogy például a vizet, a vizeket vagy éppen a H₂O-t ünnepeljük, hanem arról, hogy rohamosan fogy az, amiről eddig azt hittük, végtelen gazdagságban – és ingyen – van. Felföldy Lajos botanikus, hidrobiológus szavait idézve: „A civilizált ember életfenntartó rendszerének két oldala van: egy műszaki, »mesterséges« és egy környezetbiológiai, »természetes« oldala. Fejlődésünk abba a szakaszba ért, amelyben életünknek a bizonyos határon túl nem terhelhető, nem feszíthető természet adta feltételeit a szin-

te vég nélkül fejleszthető műszaki lehetőségek fenyegetik. Ha a természet adottságai nem bővíthetők, a műszaki oldalt kell ehhez igazítani. Ez a környezetbiológiai szemlélet lényege a mindennapi élet számára.” Hát erre figyelmeztetnek felémelt mutatóujjként a természetvédelem, környezetünk védelmének kisajátított napjai. Más alternatíva nem létezik. „Az ember utolsó evolúciós reflexe a környezetvédelem” – fogalmazza meg nyomatékosan Balogh János akadémikus, ökológus professzor egyik interjújában. Az előzőekben csak természeti környezetünk jelesített napjairól esett szó. Társadalmi életünk tele van megkülönböztetett napokkal, amelyek némelyikéhez ünnepi érzés társul. Az Anyák napja, a Nemzetközi gyermeknap, a Pedagógusnap, és ide sorolhatók a nemzeti és vallási ünnepek is. De érzékelhetjük, hogy sokasodik a társadalmi bajokra intő jelesített napok száma. Az elmondottakból talán kiderül, én annak örülnék, ha – okuk fogytán – a természetvédelemnek nem is lennének ilyen jelesített napjai. Csak tennénk már végre közös dolgainkat – mindannyian, és az év minden napján.

(Schmidt Antal)

1970-ben tartották meg először a Föld napját azzal a céllal, hogy a világ környezetvédőinek lelkiismeretét felébressze – most már nem csupán a szűkebben értelmezett természet, hanem az egész Föld veszélyeztetettsége iránt.

A Föld napján való megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy az emberiség – és az egyes ember is – mérlegelje, hogy kíméletesen bánik-e környezetével, és mit tesz azért, hogy a természet és benne az ember egészségesebben éljen. Elég szomorú, hogy eljutott a világ idáig! A Föld napját nem csak ünnepelni kell! Sokkal inkább egész évben úgy kell viselkednünk, úgy kell élnünk, hogy szűkebb és tágabb környezetünkben óvjuk a növényeket, fákat, madarakat, állatokat.

Nap, mint nap szembesülhetünk azazal, hogy a bolygónk veszélyben van. Gondoljunk akár a televízióra, akár a rádióra, de nem is kell ilyen messzire menni, elég ha kimegyünk az utcára. Elegendő csupán levegőt vennünk, körülnéznünk... mindenhol szemét még ott is, ahol nem kel-

lene. Nyugodt lélekkel sétálunk el egy szemétkupac mellett mondván ez nem az én szemetem. Igen pénz beszél, kutya ugat alapon amíg a pénz többet ér egyeseknek a Földnél, addig lesz környezetszennyezés. Jogosan merül fel a kérdés: mit tehetünk mi „kisemberek”? Elterjeszthetjük ezeket az eszméket és megállíthatjuk ezt a pusztítást, ami ma jellemző.

A természetvédelem szükségessége mellett felhozott nem gazdasági érvek között, amelyek nem feltétlenül haszontelvények, szerepel a Föld és az élővilág érzelmi és szellemi jelentősége, a természet nélkülözhetetlen volta a pihenéshez, továbbá az erkölcsi felelősség a következő nemzedék iránt, hogy megőrizzük számukra is a Földet és annak természeti erőforrásait. (1980)

A legfontosabb persze az, hogy ne csak beszéljünk ezekről a dolgokról, hanem tetteinkkel, életvitelünkkel mutassunk példát.

(Magyar Ünnepek alapján írta: Öbidi Erika)

A Föld napja története

Az első Föld napján, Denis Hayes amerikai egyetemista kezdeményezésére, 1970. április 22-én 25 millió amerikai emelte fel szavát a természetért. Ez a történelmi jelentőségű esemény az Egyesült Államokban – és az ország határain túl is – fontos változásokat hozott: az USA-ban szigorú törvények születtek a levegő és a vizek védelmére, új környezetvédő szervezetek alakultak, és több millió ember tért át ökológiailag érzékenyebb életvitelre.

Húsz évvel később Denis Hayes és barátai, az ökológiai válság jeleit – a bioszféra pusztulását, az ipari szennyezést, az őserdők irtását, a sivatagok terjeszkedését, az üvegházhatást, az ózonlyukakat, a veszélyes hulladékokat, a túlnépesedést, a savas esőt, az óceánok szennyezettségét stb. – látva kezdeményezték, hogy az 1990-es évek a környezet évtizedeként a közös felelősségre hívják fel a figyelmet.

Ennek érdekében Denis Hayes és barátai 1989-ben Kaliforniában létrehozták a Föld Napja Nemzetközi Hírközpontot, és havonta küldtek hírlevelet a világ minden országába, hogy a városi tömegfelvonulásoktól kezdve szabadegyetemi előadásokig, faültetéstől a hulladékok újrahasznosításának megszervezéséig, a nemzetközi hírközlési rendszerek bevonásától falusi majálisokig sokféle akcióval ünnepeljék április 22-én a Föld napját a világ minden országában, a környezetbarát, fenntartható társadalom közös vágyával. Több mint 125 ország környezetért aggódó polgárai, civil szervezetei válaszoltak felhívásukra, és városok, falvak, iskolák, környezetvédő szervezetek mind-mind saját szervezésű programmal, a legkülönfélébb módon tették emlékezetessé és világ méretűvé ezt a napot.

A felhívásra Magyarországon környezetvédők 1990-ben megalapították a Föld Napja Alapítványt, és hírközpontot is létrehoztak az első magyar Föld napja eseményeinek koordinálására. Felhívásukra kis falvakban és nagyvárosokban egyaránt sokan jelentkeztek. (forrás: Internet)

A Föld napja és Táttra

A Bükki Nemzeti Park igazgatója, Duska József megkereste egyesületünket a Kárpát Egyesület Egert, hogy kapcsolódva a Föld napja rendezvényhez, vegyünk részt egy közös kiállítási programban.

Nagy megtiszteltetés volt e meghívás és rögtön belekezdünk a szervezésbe.

Alap gondolatunk az volt, hogy a Bükki Nemzeti Park területén bejárt túraútvonalakon készült szebbnél-szebb fotókat, valamint egyesületünk tevékenységét bemutató tablót együtt helyezük el a paravánokon. Igen ám, de a fő téma „A Magas Táttra vihar után” című, Budapesten, a Szlovák Intézetben korábban látott anyag másodbemutatása volt, tehát alkalmazkodnunk kellett ahhoz. Emiatt csak az életünkről, ez alkalomra készített nagyméretű plakátot helyeztük el a Heves Megyei Művelődési Központ aulájában megrendezett kiállításon. A megnyitóra – egy nappal a Föld napja előtt, április 21-én, csütörtök délután került sor, ami több volt a szokványos szölamoknál. Valódi és maradandó élményt jelentett a szépszámmal megjelent számára, ugyanis Ivan Vološčuk, a TANAP, a Tátrai Nemzeti Park volt igazgatója – magyar nyelven – rendhagyó tárlatvezetést és vetített képes előadást tartott. Láthattunk képeket az élővilágról, bemutatta a Táttra és a nemzeti park turisztikában, gyógyításban, sportban, betöltött szerepét az 1850-es évektől napjainkig. Megemlítette az 1873-ban, Ó-Tátrafüreden alakult Magyarországi Kárpát Egyesület úttörő szerepét és a térségben végzett érdemeit. Kiemelte a szocialista időszak környezetbe nem illeszkedő építkezéseit, az ember és a tátrai táj viszonyát.

Amint tudjuk, 2004. november 19-én az eddigi legnagyobb pusztítással együtt járó szélvihar söpört végig a Magas-Tátrában 800-1300 m magassági szinten. A kiállított fotókon túl Duska úr által, a katasztrófát követő napokban készített felvételeit is látva, igencsak elborzadtunk a történeteken. A lucfenyvesekben derékba tört fák mennyisége kb. 2,7 millió m³. Érdekes és egyben tanulságos, hogy a jegegye-, a vörösfenyők állva maradtak, ellenálltak a hatalmas szél erejének. Ezen tény meghatározza majd az erdőtelepítés programját.

Vološčuk professzor úr a vibarkárok ellenére mindenkit buzdított a tátrai látogatásra

Minket, természetjárókat Vološčuk professzor úr biztatott, nyugodtan menjünk, látogassuk kedvenc hegységünket, a Táttrát. Ugyanis egyrészt a minket érdeklő rész magasabban van a kárt szenvedettnél, másrészt az erdő hiányában megváltozott panoráma nagyon érdekes látványt nyújt. Kedvcsinálónak az előadásokat követően egy gyönyörű tátrai filmet tekintettünk meg.

Tehát hajrá kedves ösvénytaposó, együtt barangoló barátaim, irány a Táttra 2005-ben is!

Kép és szöveg: Nagy Péter

„Mi nem akarjuk kizárni az embert a nemzeti parkból. Azért, hogy az ember jól érezze magát nálunk, a természeti környezethez hozzáigazítjuk a mesterséges létesítményeket.”

Ivan Vološčuk, TANAP

A vonatrászállás előtti eligazítás

Vécsey Jenő, a Felsőtárkányi Erdészet műszaki vezetője, személyesen adta ki az indítási parancsot a kis csapatunkat szállító vonat számára

A megduzzadt patak mellett, csodálatosan szép erdőben vonatoztunk a kék-szalag turistajelzés vonalán

Minden- nap Föld napja

A Kárpát Egyesület Eger túraprogramokkal kiegészítette a Föld napi rendezvényt. A szombatra tervezett kiránduláson a végcél – a kerékpárosok és a gyalogosok számára egyaránt, az impozáns Vöröskő-forrás volt.

A „kicsi” gyaloglók számára, – hogy kedvük legyen a kiránduláshoz, kibéreltük a Felsőtárkány-Stimecz ház között közlekedő kisvonalot. A népszerű kirándulóhelytől a forrásig, a lankás emelkedőn csak kb. 2,5 km-t kellett kutyagolni. Mire elértük célunkat, a Bakos Csaba vezette biciklisek már beteltek a feltörő víz csodálatos látványával.

Rövid pihenő után, – amolyan ráadásként, a kalandvágyók részére – Köves Gyula túravezető könnyű hegymászást ajánlott a közeli forrásbarlanghoz. Szinte mindenki a nyomába eredt...

Visszautunk során volt alkalom és idő a remekül kiépített tanösvényt végigjárni, azonban kevesen éltek e lehetőséggel. Talán majd legközelebb.

A Bükk-hegység eme látványossága azért érdekes, mert a csapadékviszonyoktól függően működik, vagy nem, továbbá a forrás gejzír módjára tör az ég felé. Az időszakos forrás számított a látogatásunkra, mert eddig ritkán látott mértékben emelkedett ki a földből és mutatta meg magát mindannyiunk gyönyörűségére. Lehet találgatni. A vízoszlopot méricskélő Köves Gyula testmagassága 195 cm

Egyesületünk és tagjainak filozófiája szerint, a természet szeretete és értékeinek megőrzése nem egyetlen akciónapra korlátozódik. A természetvédelmi óreink a Bükk-i Nemzeti Parkkal közösen, szükség szerint vesznek részt a különböző feladatokban. Ilyen tavasszal pl. a Berva-völgyben lévő mesterséges odútelep tisztítása. Legutóbb a Barátság-völgyi tavaknál mentettünk meg sok békát az országút veszedelmeitől. Az ideai számadatokat nem ismerem, de 2004-ben 2 500 db békán segítettek a lelkes aktivisták. Bizonyára azok leszármazottai igyekeztek most a jól bevált szaporodóhelyre.

Kép és szöveg:
Nagy Péter

Kevesen tudják azt, hogy hazánk barlangjainak egynegyede a Bükk-hegységben található. A képen a már nem működő Vöröskői-forrásbarlang bejárata, aminek folyósója 43 m hosszban járható.

A barlang kb. 600 m-re, a szökőkút szerű időszakos forrás feletti hegyoldalban található

E vödörbe összeszedett békák megúszták a gázolást. Azóta vígan kuruttyolhatnak a közeli tóban

A menedékház-mentés folytatódik

Lapunk hasábjain már többször beszámoltunk a Kárpát Egyesület Eger menedékház-as tevékenységéről. Már belaktuk az elmúlt esztendőben rendbehozott Őrkő házat, az idei évre pedig a Guba ház és a Tamás-kúti ház renoválását vállaltuk. Egyidőben kettőt! Pestiesen szólva: ez nem semmi.

Az nem titok, hogy egyesületünk vagyonnal, jelentős készpénzzel nem rendelkezik, hiszen a jogi besorolása közhasznú. Tehát a kitűzött feladatokat csak *pályázat* útján elnyert *pénzeszközökből* és tagjaink *önzetlen felajánlásával* együttesen tudjuk vállalni.

Hiába minden lelkesedés és tenni akarárás, ha a magas hivatal a megnyert pályázat ellenére a mai napig nem utalt át egy fillért sem. Nem elég az, hogy a felújításhoz igényelt minimális költségvetési összeg felét ítélték meg, de az ügyintézők totojászása miatt, időközben lejártak a szakhatósági engedélyek, amelyeket meg kell újítani. Az államkassza keresett és talált kifogást a pénzek visszatartására.

Guba ház

Mindezen anyagi nehézségektől függetlenül, – az elhúzódó tél miatt igencsak kapkodva kellett nekikezdeni a helyszíni munkálatoknak. A decemberi MKE elkölségi

A hajdani szép kulcsosház most elszállítani való törmelék. Ennek helyén újat építünk

A valódi értékmentő csapat. A törmelékből kiválogatta a még hasznosítható részeket

ülésen még csoportkép készült a Guba ház ép része előtt, tavaszra az egész rommá lett. Az elmúlt háromnegyed évben az „értékmentők” folyamatosan rabolták a ház használható részeit. Így esett áldozatul a cserépkályha, a lambéria, a csatorna, a használható fa és egyéb részek. A télnek már alig maradt valami a rongálni való. Végiggázolva a sitt-halmon gondolkodtam el azon, hogyan lehet ebből házat építeni? Bizonyára Köves Gyula, – aki az egyesület vezetési feladatai mellett a házprojektet is irányítja – tudja a módját. Legfeljebb a pályázati pénzek miatt aggódik, mert a lelkes tagtársakkal már szétválogatták az összedőlt ház hasznosítható és szemétnek minősített részeit. Hamarosan a törmelék elszállítására is sor kerül. Az új-régi – hiszen csak a régi formát lehet visszaépíteni – vityilló kiviteli tervet Ecsédi Dénes tagtársunk készítette el. Addig nincs mit tennünk, amíg a pályázati pénz átutalásra nem kerül.

Tamás-kúti ház

Elődeink hiába tették tönkre a ház összes gépészeti berendezését, kádák, mosdók, elektromos szerelvények, fali vezetékezés, fűtőrendszer, vízszivattyú stb. az épület szerkezeti részeiben csak az időjárás okozta károkat kell kijavítani. A tetővel kezdtünk, ezzel megátolva a további beázásokat. A falakban felejtett vízvezeték csövek megmenthetők, a nyomáspróba napjainkban zajlik. A kőműves is kijavította a vizesedés okozta hibákat. A betörést megnehezítő nyílászárókat védő vasrácsok készítése folyamatban van. A ház körül elburjánzott növényzetet kiirtottuk. Látjuk azonban, hogy ezen feladat folyamatos elfoglaltságot jelent a jövőben.

A rövid leírás bizonyítja, hogy a lelkesedés mekkora tetterő és csapat a pénzhiány ellenére milyen sokat el tudott ezidáig végezni. Most a tisztelt hivatalokon a sor, hogy a beigért összegeket – még a lelkesedés lanygulása előtt, mielőbb részünkre átutalja.

Nagy Péter, fotók: **Köves Gyula**, **KEE**

Ruzsányi János társunk a kőműves munkákhoz ért

Vladár Péter és Szamos György a két bozótharcos

Az MKE tábor 2005 tervezett helyszíne. Lesz hely bőven a „munkatábor” sátrai számára. Hagyunk egy kis tennivalót is...

Túraterv

Az esetleges változások miatti bosszankodás elkerülésére, indulás előtt keressék a túravezetőt!

Április

8-10. Dél-Dunántúli Kéktúra

Hosszúbetény – Óbánya – Mecseknádasd – Apátvarasd – Bataapáti

Táv: 36 km

Utazás: autóval, pénteken (8-án) délután

Szállás: Bazsarózsa-turistaház, 500 Ft/fő/éj

Térkép: Mecsek, 15-ös számú

Információ: PKE, Vámos László, 30/971-2146

10. Csillagvirág túra a Cserepeskőre

Bélapátfalva – Apátsági templom – Bélkő tanösvény – Örkő ház – Cserepeskő – Istállóskő – Szalajka-völgy – Szilvásszék

Táv: 21 km, szint: 820 m., mi.: 7 óra

Találkozó: 7.20 Volán pu.

Túravezető: KEE, Benkő Zsolt, 30/501-4826

10. Bükk-hegység, kerékpártúra

Miskolc – Bükk-szentkereszt – Hór-völgy – Mezőkövesd

Túravezető: KEM, Répászky Ernő, 30/392-6152

22-24. Bodrog-ártéri vizitúra

A hajókat az Unió Alapítványtól kölcsönözzük Tokajban.

Szállás: saját sátorban az ártérben

Indulás: pénteken kora délután 13 órakor Bp.-ről, még aznap bevezünk az ártérbe a Bogdány-tavi táborhelyre.

Szombat este gyalogtúra Bodrogkisfaludba – kultúrprogram, tárlatvezetés a Hudácskó-(pince)múzeumban...

Információ: PKE, Vámos László, 30/971-2146

23-24. „Borsod szép útjain”

1 nap: Miskolc-Tapolca – Bükk-szentkereszt – Lillafüred vá. – Újmassa, Óskobó – Turista panteon – Garadna – Ómassa – Szentlélek (SZÁLLÁS)

Táv: 25 km, szint: 700 m mi.: 8 óra

2. nap: Szentlélek – Örvénykő (Jókai emlékmű) – Barátságkert – Csókás – Dolka-gerinc – Molnár-szikla – Miskolc, Majális-park am.

Táv: 16 km, szint: 150 m, mi.: 5 óra

Kérjük, hogy legalább három héttel előre jelezd részvételi szándékodat!

Túravezető: KEE, Bóta Attila, 20/965-1432

23-24. Bakony-hegység

Eplény – Malom-völgy – Mórócz-tető – Öreg-Futóné – Márkus szekrénye – Bátorkő vár – Várberek – Királyszállás – Burok-völgy – Bükkös-árok – Tüzköves-árok – Csikling vár – Alba Regia barlang – Hézbáz puszta – Királyszállás – Csörget-völgy – Várpalota

Táv: 27 és 23 km, szint: 550 és 300 m

Indulás: 2005.04.23. 06.00 órakor a Déli pályaudvarról Veszprémig, majd azonnali csatlakozás Győr felé (Eplény)

Találkozás: 2005.04.23. 08.55 órakor Eplény vasútállomáson

Szállás: sátorban vadkempinges módon

Étkezés: önellátó

Érkezés: 2005.04.24. 16.53 órakor a Déli pályaudvarra

Jelentkezés: 2005. április 15-ig

Túravezető: Orbán Imre, 70/942-4410

24. Bükk-hegység

Miskolc – Ómassa – Jávorkút – Kurta-bérc – Lusta-völgy – Lillafüred

Túravezető: KEM, Czibula Károly.

Május

1. Mátra-hegység

Recsk – Domszlói-kapu – Várbükk – Parád

Túravezető: KEM, dr. Meszléri Éva, 46/323-010

7. Tappancs-túra – „Szép kilátás”

Eger – Tiba-kút – Nagy-Eged – Várállomás

Táv: 9 km, szint: 300 m, mi.: 4 óra

Találkozó: 9.00 Várállomás

T. vezető: KEE, Pappné Kormos Zsuzsa, 70/339-2325

7. Szlovákia – Selmec-hegység

Egy napos túra a Szitnya-csúcsra, amely a történelmi Magyarországon egyik legszebb kilátópontja.

Utazás: autókkal

Indulás: 7.00

Túravezető: PKE, Vámos László, 30/971-2146

13-16. Csíksomlyói búcsú – Erdély

A búcsújárás mellett városnézés (Nagyvárad, Kolozsvár), kirándulás (sóvidék), történelmi emlékhelyek felkeresése (a segesvári csatatér emlékparkja) teszi színesebbé programunkat.

Utazás: légkondicionált autóbusszal

Szállás: Zetelakán, Székely családoknál

Költségek: 30.000 Ft

Jelentkezés: KEE, Köves Eszter, 20/397-3377

13-16. Dél-Dunántúli Kéktúra – Zselic

1. nap: *Simonfa – Gálosfa – (György-Márton-hegy, Cseppkőves mésztufa basadék) – Csepegő-kő – Felsőkövesd – Ibafa (26 km)*

2. nap: *Simonfa – Zselickisfalud vagy Patca (19 vagy 24 km)*

3. nap: *Zselickisfalud vagy Patca – Kaposmérő (17 vagy 12 km)*

Szállás: Simonfa, Zselic kulcsosház, 700,-Ft/fő/éj, ágynemű, 1×300,-Ft, vagy hozni kell hálózsákok

Utazás: autókkal, pénteken (13-án) délután

Térkép: A Zselic, 17-es számú

Túrávezető: PKE, Vámos László, 30/971-2146

15-16. Cserehát-hegység, autó + kerékpártúra

Komjáti – Tornaszentandrás – Tornabarakony – Rakaca – Krasznokvajda – Szanticska (sátorozás) – Felsővadász – Edelény

Túrávezető: KEM, Radnai János, 46/317-014

20-22. Cserehát-hegység

Bódvaszilas – Bódvarákó – Mile begy – Martonyi kolostorrom – Tornabarakony – Rakacaszend – Kecskepad – Irota – Felsővadász – Nyésta – Abaújszolnok – Baktakék – Fancsal – Abaújdevecser – Encs

Táv: 20, 22 és 15 km, szint: 650 m

Találkozás: 2005.05.20. 07.55 órakor, Keleti pu.

Indulás: 2005.05.20. 08.15 órakor Miskolcra

Szállás: sátorban vadkempinges módon

Étkezés: önellátás

Érkezés: 2005.05.22. 15.37 óra, Keleti pu.

Jelentkezés: 2005. április 15-ig

Túrávezető: MKE, Orbán Imre, 70/942-4410

22. „JAN BECHER”

Répásbuta – Katalin-völgy – Pázsag – Oldal-völgy – Felsőtárkány

Táv: 18 km, szint: 300 m, mi.: 6 óra

Találkozó: 8.15 Volán pu.

Túrávezető: KEE, Bónusz György, 20/935-4579

22. Bükk-hegység

Miskolc – Ómassa – Bánkút – Tar-kő – Óserdő – Három-kút – Bánkút – Ómassa

Túrávezető: KEM, Tóth Tamás, 46/349-258

27-29. Dél-Dunántúli Kéktúra – Mecsek – Zselic

1. nap: *Felsőkövesd – Abaliget – (Orfű, Panoráma kemping) (25 km)*

2. nap: *Abaliget, barlang – Remete-rét (13 km)*

Ha van rá igény, barlanglátogatás

Utazás: autókkal, pénteken (27-én) délután indulunk

Szállás: Orfű, Panoráma kemping, saját sátorban!
Kb. 1000,-Ft/fő/éj

Térkép: Mecsek 15-ös és Zselic 17-es számú

Túrávezető: PKE, Vámos László, 30/971-2146

Programelőzetes

Túrák Mont Blanc csoport környékén

Tájékoztató

A Pestkörnyéki Kárpát Egyesület a tagság számára túratábort szervez Nyugat-Európa legmagasabb hegycsúcsa, a *Mont Blanc* megmászására, illetve a környező hegyek-völgyek bejárására, a természeti és a kulturális látnivalók megismerésére.

A tábor helyszíne a Mont Blanc lábánál, 1000 m-es magasságban fekvő *Les Houches* kisváros. A gyalogtúrák kétféle nehézségűek lesznek, mindenki az erőnlétének megfelelőt választhatja. A „Nagy Hegy” meghódítására jelentkezőknek – a felszerelésen kívül – téli magashegyi jártasságra, megfelelő állóképességre is szükségük lesz, valamint át kell esniük a túrávezető „szigorú” szűrőjén.

A programterv

A megérkezés utáni első napon egy könnyebb „bemelegítő” túra, majd a következő napokon a Chamonix völgyet északnyugatról határoló *Aiguilles Rouges* hegygerincére indítunk túrákat, ahonnan remek kilátás nyílik a Mont Blanc tömbjére. Les Houches 50 km-es környezetében 3-4 „vasalt út” (via ferrata) is van, ezekre is indítunk túrákat. Természetesen, aki nem akar „via ferratazni”, annak is lesz lehetősége a ferráták környékén túrázni. (Aki esetleg nem tudná: a via ferrata sziklafalakon létesített hegemászóút, a biztosításhoz fixen rögzített drótkötelekkel, beépített lépésekkel és kapaszkodókkal. A túrázók a drótkötelekhez tudják magukat az egyéni felszerelésükkel biztosítani.) A „csúcsmá-

zásra” három napot szánunk, az időpontja teljes egészében az időjárásnak lesz alárendelve. Ezeken a napokon a könnyebb túrák a Mont Blanc gleccsereihez vezetnek majd. Félidőben tartunk egy pihenőnapot, városnézéssel, kulturális programmal. A részletes túraterv a későbbiekben készül el.

Gyakorlati tudnivalók

A rendezvény július 1-től július 16-ig tart. Az indulás időpontja: július 1, péntek, a délutáni órákban (alvás az autóbuszon). Vissza: július 16-án reggel.

Az utazást különjáratú autóbusszal (két gk. vezető, légkondi, WC, stb.) oldjuk meg. Az elhelyezés 4 illetve 6 férőhelyes, két csillagos apartmanokban lesz, mindegyikben felszerelt konyha, hűtőszekrény, fürdőszoba, stb.

Az apartmanok két – egymástól 20 m távolságra lévő – házban vannak, tehát együtt lesz a csapat.

A 4 férőhelyes apartman egy helységből (+ fürdőszoba, WC) áll, a 6 személyes pedig két helységből.

Alapfelszerelés a túrákhoz

Jól bejártott bakancs, napi hátizsák, elázást késleltető berendezés (esőkabát), szélálló ruházat, meleg ruha, sapka-kesztyű, fejlámpa vagy elemlámpa, egyéni eu. csomag. Nagyon hasznos a túrabot, a lábszárvédő. Az erős napsugárzás ellen (főleg 1500-2000 m fölött) ajánlatos a napszemüveg, magas faktorú naptej, világos színű sapka és az ajkakra szőlőzsír.

A via ferrátákhoz ezen kívül kötelező az egyéni biztosító eszköz, amely áll a beülőből és az ún. „klettersteig” szettből. (Ez egy kb. 1,5-1,8 m hosszúságú kötél, egyik vége – csúszóféken keresztül – a beülőhöz van rögzítve, a másik Y-ban elágazik, végükön egy-egy karabinerrel. Ezeket kell a sziklafalhoz rögzített drótkötélbe akasztani.)

A csúcsmászóknak sátrat, hálósákot, de-

rékaljat és téli ruházatot is kell hozniuk, valamint nagy hátizsákot, amibe ezek a holmik beleférnek. Továbbá kötelező a hágóvas (és olyan bakancs, amire föl lehet csatolni), jégcsákány, sisak, izolációs mentőfólia is. A csúcsra menet két napot (és éjszakát) fogunk a hóhatár fölött, 3800 m-es magasságban eltölteni, itt éjjel -10°C is lehet.

Költségek

A rendezvény **önköltsége kb. 63 000,-Ft** (az euró árfolyamától függően), ez a szállás (14 éjszaka) és az autóbuszos utazás költsége. (40 résztvevő és 4 200 megtett km-rel számolva) Minden más felmerülő költséget (felvonó, belépő díj, kaja, pia, stb.) egyénileg kell fizetni. A Pestkörnyéki Kárpát Egyesület minden PKE, illetve MKE tag résztvevő költségéhez **5 000,-Ft-tal** hozzájárul, így a **tényleges részvételi díj: 58 000,-Ft**.

Jelentkezni a Jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével, valamint **15 000-Ft előleg** egyidejű befizetésével lehet. A fennmaradó összeget legkésőbb indulás előtt egy héttel kell befizetni vagy átutalni az Egyesület bankszámlájára. Kérésre küldök csekket.

Jelentkezés

Jelentkezési határidő: **2005. május 6.**

Visszaküldési cím:

Pestkörnyéki Kárpát Egyesület,
2142 Nagytarcsa, Múzeumkert u. 17/a.

A PKE bankszámlaszáma:

65600151-11031480

Egyéb információ: Vámos László,
vamos.l@fibermail.hu vagy 30/971-2146

Felelősség

A túrákon mindenki csak a saját felelősségére vehet részt!

Vámos László, PKE

Hószakadás után...

Eredetileg február 26-ra hirdettem meg a MKE hideghegyi téli túráját, de a szokásos télvégi „zöldtúra” miatt ezt egy héttel előrehoztam. Ha marad az eredeti időpont, akkor az utóbbi évtizedek legjobb havát találtuk volna „a bűvöletes Nagy-Hideghegyen,” a február végi, közel fél méter friss havat hozó hószakadás utáni napos hétvégén. De Egyesületünkben végül csak Mályi Józsi, Victor Mónika, Tényi Gyuri és Zsömböly Péter csatlakozott hozzám és régi hideghegyi sábrátaim kis köréhez a február 19-20-i ugyancsak napos, de még csak 50 cm hóval büszkélkedő találkozón.

Most ünnepelem meg, hogy feledhetetlen barátommal, Márton Péterrel 45 évvel ezelőtt nekivágtam az addig számunkra ismeretlen Nagy-Hideghegynek, hogy ott megkeressük a Börzsöny útikalauzban megígért sífelvonót. Annak csak a romjait találtuk meg, de örökre eljegyeztük magunkat ezzel a csodálatos hegygel, kivált annak síterepeivel. Péter csak pár évig jött velem, mert egy szörnyű baleset véget vetett ígéretes életének, de én 18 éves korom óta itt töltöm a téli hétvégék jelentős részét. Itt tanultunk meg úgy-ahogy sízni, ide hoztuk barátainkat, majd megszületett gyermekeinket. Itt vettünk részt a Természetbarát Szövetség keretében a kiváló sportember, Szebényi Géza által a Hideghegyért korábban sokat dolgozó Tolnai Lászlóról elnevezett amatőr síversenyeken. Géza halála óta ezek sajnos megszűntek.

Ha időnként sziszifuszinak is tűnik a küzdelem az ember nélküli Börzsönyt kívánó erdészeti és környezetvédelmi hatóságokkal, sokunk közös erőfeszítéseivel (ki kell emelnem a Sízövetség egykori főtitkára, Holéczy Tibor nevét) mégis sikerült megépíteni az északi nagy pálya mellett egy sífelvonót, két új pályát is nyitottunk, idén pedig már működik a déli lejtőn az északi pályáról áthozott kis felvonó, pótolva annak ellopott részeit. Nem volt benne szerepem, de ma már villany váltotta föl a régi aggregátort, illetve a petróleumlámpákat, és a sízők a kiadós gyaloglás helyett egy kiépített úton sibuszsal mehetnek föl a hegyre. Mi, régiek, azonban szívesen emlékezünk vissza, amikor Királyrétről jó két és fél órán át, hátunkon a sífelszereléssel, csak gyalogosan lehetett fölkapaszkodni a 860 méter magasan fekvő impozáns menedékházhoz, és visszafelé a kisvasúti kocsik közepén parázsló kályhán szárítottuk a sok eséstől átázott ruhadarabjainkat.

Február 19-én csöndes, napos, kellemesen hideg idő és lesimított, jégmentes, de tömör havú pálya fogadott bennünket. Este földidéztük a régi időket, amikor az egyetemi vizsgaidőszak végén minden gondunkat elfeledve tapostuk be a pályákat, és lecsúsztunk az 1956-ban tönkrement sífelvonó kísérteties völgyállomásához, hogy onnan a meredek nyomvonalon félméter mély lábnyomokban kapaszkodjunk vissza a menedékházhoz és az emeletes, teknőszerű vaságyakon számoljuk a pulzusunkat. Pellionisz Péter felolvasta a politikai újságírástól eltiltott Antalfy Gyula egyik negyven évvel ezelőtti hangulatos írását a téli Börzsönyről, miközben nézegettük a régi fényképeket, felidéztük a régi élményeket és barátokat. Másnap Tényi Gyuri és Sámsondi-Kiss Gergő társaságában alpesi sível fölkapaszkodtam a Csóványosra, ahol az egykori kajakbajnok Rátkai Jánossal találkoztunk. A 70 cm mély, mesés porhóban a kis tányérú botok besüllyedtek, nehezítve a haladást, de ettől még remek sport volt az odamenet két és fél, vissza félórás túra. A tél végén, április elején megismételjük, hogy megemlékezzünk az első börzsönyi síversenyéről, amire 1910-ben került sor a Csóványos és a Nyír-réti kastélyrom között.

Egy héttel később, február 25-én Réka leányom és néhány egyetemi diákom társaságában ismét Hideghegyen voltam. Azon a héten a városban végig havaseső esett, így nem állt be a közlekedési csőd, de a magasabb hegyekben Géza-napi ajándékként mintegy 40 cm volt a friss hó, így Hideghegyen az erdőben a hótakaró vastagsága elérte a 90 cm-t. Életemben talán

egyszer vagy kétszer volt ekkora hó a Börzsönyben, de ilyen minőségű sípálya még sosem. Szalai Béla és Fehér László jóvoltából a Ratrac tökéletessé tömörítette a havat, a friss réteg alatt nem volt jég, csak a korábbi keményre tömörödött hó, és néhány forduló megtétele után sem jött elő a talaj. A nagy külföldi terepeken is legfeljebb a kora reggeli órákban lehet olyan sima pályán rohanni, mint ezen a hétvégén Hideghegyen tudtunk. Ezt megerősítette Galgóczi Csaba, aki egyhetes olaszországi sízés után jött föl vasárnapra a jórészt általa épített felvonót kezelni. A pályákat keresztülszelő két szekérút teljesen eltűnt, és a meredekebb részeket is enyhébbé tette a nagy hó. A legmeredekebb és a le nem kaszált növényzet miatt ritkán használható 1a jelzésű pályán a mélyhavas sízést lehetett gyakorolni. Az északi oldalon a ritkás bükkös még a két pályánál is csábítóbb volt, a fák között meredeken kanyarogva sem lehetett észlelni a sziklákat, a kidőlt fákat és a letört faágakat. Pénteken talán ha kéttucatnyian síztünk a hegyen, sajnálkozva gondoltunk a Mátrában hosszas sorbaállás mellett sízó tömegre. Szombaton is följött 2-300 ember, két turistaház és a taxi együtt három felvonó nélkül megoldotta. Mi- gén, úgy most is mélnapnak lecsúszni a két négyszáz méterrel lejlőig. Volt aki tíz perc km-es utat. Ha sikerülti Park teljesen értelre tudnánk állítani a tönkrement szakaszát, az egész síutat karban a gyöngébb sítudásúak kínlnódnák le magukat, dán élvezettel siklaná. És az sem lehetetlen, – európai uniós támo-

építeni a Magas Tax és Hideghegy közötti sífelvonót. Ez esetben csak Taxig kellene felhozni busszal a látogatókat, így sokkal hamarabb érnének föl és kezdhették meg a sínapot, ráadásul két-három könnyebb pálya is várná a sportoló közönséget.

Úgy néz ki, hogy az idei idényben március végéig – ha nem tovább – lehet sízni a Magas-Börzsönyben. Kiszámoltuk, egy két napos hideghegyi hétvége (szállással, étkezéssel és felvonóval) személyenként 7-8 ezer Ft-ba kerül, egy tátrai 25-30 ezerbe, egy ausztriai – a szállás minőségétől függően – 35 ezernél kezdődik. A Mátrában két helyen már van hóágyú, de kicsi a szintkülönbség, hatalmas a tömeg és a sorbaállás, a felvonó díja pedig majdnem kétszerese a hideghegyinek. A Börzsönyben persze nem lehet olyan hosszú meneteket csinálni, mint külföldön, a déli órákban a sorok itt is jelentősek lehetnek (kora reggel és du. fél 3-tól a várakozás minimális), de itt lehet állóképességet szerezni, itt lehet a minden óra alkalmas technikát elsajátítani, amivel azután sokkal jobban tudjuk majd kihasználni a Tátra vagy az Alpok lesímitott, de délutánra azért sokszor kihuplisodó pályáit.

Nekem és barátaimnak különleges ajándékot hozott e két hétvége. A sport, pláne a természetben úzótt, nemcsak a testet edzi. A hegyek magasságában jobban érezzük a Teremtő szellemét.

Idén február 26-án, egy év kihagyás után – tavaly a Budapesti erdészet az eljegesedett erdő miatt szokásos téli túránkat, egyébként jogosan nem engedélyezte – kora reggel a kissé hideg hajnalban gyülekeztek az indulni vágyók a Farkasréti téren, hogy a 45 illetve a 30 km-nek ne kíválgjanak. Másfélóra alatt elindult a 215 bátor vállalkozó, 100 fő rövidebb távnak a többiek a hosszabbnak vágtak neki. Legutolsónak, mintegy seprűként az addig indítóként működő Dezsény Zoli és barátja Szakál Alex indult. A rajtnál

még Király Gabi segédkezett, Rigó Laci pedig a szállítandó csomagokat gyűjtötte autójába. Többen az előző napok esőzése miatt arra számítottak, hogy sár lesz az útvonalon. De a Budai hegység most szép fehér lepelbe burkolózott és inkább ez jelentette a nehézséget. Az Ördögórom sziklájánál Doma Gyuri várta a túrázókat, majd ő is bekapcsolódott a versenybe, de csak rövid időre. A Széchenyi hegyen öcsém, Tibor adott újabb pecsétet a továbbhaladóknak.

A legrövidebb távon indulók a szokásosnak megfelelően a Normafától indultak 20 km-es útjukra Solymár felé, innen 147 fő vágott neki a túrának. Ezt a nagy mezőnyt idén is Csordás Ági és lánya Orsolya indította. A Tündér sziklánál Mérai Robi bélyegzett az igazoló füzetbe. Az ellenőrzőpont zárása után sietve indult Ágival és Orsival Nagykovácsiba, a 30 km céljába. A túrázók a Ferenc-halom ellenőrzőpontját érintve (Kocsonya András) eljutottak az Árpád kilátóhoz. Itt Domokos Attila csokival kínálta a nagyjából féltávhoz érkezőket. A Virágos-nyeregben szusszanásnyi pihenő és Victor Móni biztatása segítette a túrázókat. További több mint 6 km után a 20 km-t választók megérkeztek Solymárra a Lejtő sörözőbe. Itt Veres Zolitol vagy Tarnói Pistától átvehették a kitűzött és az oklevelet. A hosszabb távon indulók továbbhaladtak Nagykovácsi felé. A Zsíros hegy után lassan ereszkedtek a falu és a 30 km céljához a Falatozó büféhez. A Csordás család meleg teával és zsíros kenyérral várta a célba érkezőket és a tovább haladókat.

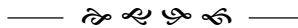
A legnehezebb rész a 45 km-en indulóknak adódott Nagykovácsi után a Nagy-Kopasz megmászása közben, mert itt 30-40 cm szűz hóban kellett a csúcsra felkapaszkodniuk. Ez egyben a túra és a Budai hegység legmagasabb pontja 559 m, de megérte, mert nagyon szép napsütésben ragyogott a táj és a havas fenyők is gyönyörű látványt nyújtottak. Ezen a ponton a Gáfor házaspár várta a vándorokat. Innen az út bár még jó pár kilométer nagyjából folyamatosan lefelé halad. Nehézséget és figyelmet a szalagozott szakasz jelentette a Hosszúhajtási kőbánya

felé menet, ahol Vámos Laci adott utolsó biztatást az áthaladóknak. Magam a Budakeszi célban vártam a 45 km után érkező fáradt, de elégedett vándorokat. A legfrissebbek már két órákor megérkeztek, de a legutolsókra se kellett fél hétnél tovább várni, így elmondható, hogy mindenki szintidő alatt megérkezett. Tekintettel a rendkívül magas, mintegy 50 % először induló esetében ez igen szép teljesítmény és azt jelenti, hogy a hosszabb távon indulók elég jól fel tudják mérni erőnléti állapotukat. Akik útközben elfáradtak, a rövidebb távon is befejezhették a túrát, a bátrabbak pedig folytathatták útjukat a hosszabb távon is, végül gyakorlatilag mindenki eljutott valamelyik célunkba. Minden résztvevőnek ezúton is gratulálunk, és jó egészséget kívánunk. Reméljük, hogy versenyünket az időjárás jövőre is kegyeibe fogadja, és akkor még több résztvevőt üdvözölhetünk.

Lebotzky Gyula, MKE

Fotó: *Szakál Alex, MKE*

Egyesületi hírek

Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE) (*Király Gabriella ügyv.alelnök*)

• **A március havi vezetőségi ülésen** – amely most az MKE klubban volt megtartva Budapesten – áttekintettük a közeljövő feladatait. Fókuszpontban a nyári programjaink voltak, melyek sikeréért időben el kell kezdenünk a szervezéseket és a propagandát. Ismét nagy terv a Mont Blanc csúcsa, de legalább ilyen fontos a Fogarasi havasok túra is, amely a Nemzetközi Kárpát-Koszorú Túramozgalom idei eseménye lesz. A menedékház-mentő nagy nyári táborunk, az MKE tábor 2005 a Bükkben lesz, melyet az egriek a Tamás-kúti ház rendbetételének utómunkáira szerveznek. A programok beérkezési sorrendjében tervezzük a fontos nyári eseményeink részletes bemutatását.

• **A megújult tagkönyvek** kiosztása folyamatban van. Habár nem szabályos, a tagkönyvet azoknak is megküldtük, akik a kötelező tagdíjat a befizetési határnápig elmulasztották befizetni. Udvarias célzás ez az elmaradás mielőbbi teljesítésére vonatkozóan. Nemes gesztus a *tiszteletbeli tagság* ötlete, pontosabban megújítása. Korábban a határon túliakból állt össze e névsor. A következő vezetőségi ülés egyik feladata lesz a részletek kidolgozása, amit majd a közgyűléssel jóvá kell hagyatni. Az erről szóló határozatot a névsorral együtt, a Lapunkban közzétesszük.

• **Sikeresen pályáztunk** és a Wesselényi Miklós Sport Közalapítványtól 190 ezer forint támogatást nyertünk. Szerény összeg ez, telis-tele kifizetési megszorításokkal, de jelen anyagi helyzetünkben nagy segítség. Ez úton ismét megkérjük tagjainkat, hogy az SZJA 1 %-át az MKE részére utalják. Az adószámunk: **18036345-1-41**.

• **A jól működő honlaphoz**, sok izgalmas, érdekes és aktuális anyagra van szükség. Vannak túraélmények, fotók bőven, kérünk mindenkit az együttműködésre.

Tegnap megkaptam a tagkönyveket és a Kárpáti Lapok két utóbbi számát. Hát mit mondjak: őszinte meghatottsággal simogattam meg a tagkönyveket. Köszönöm azt is, hogy a Jeszenszky Hildáról írtak megjelenhetnek a lapban.

Gonda István

A Bükk-hegység déli részén, a Lök-völgy felső végén, az Imó-kő sziklafalának tövében nyílik az időszakosan működő Imókői-forrásbarlang összesen 70 m hosszúságban feltárt, több ágra szakadó befelé szűkülő járrendszerre. Az üreg az év nagy részében száraz, de a tavaszi hóolvadások idején lökészerűen nagy vizet vezet le.

Fotó: **Nagy Péter**

